

siden det grønlandske finansårs begyndelse den 1. januar 1977 har været på forskellige aktiviteter (§ 2.08. og § 9), herunder lønafregning med de ansatte, som efter landsrådets opfattelse ikke kan fortsætte deres virke, f. eks. i den kgl. grønlandske handel, Grønlandsministeriet, Grønlands Tekniske Organisation og/eller ved landshøvdingembedet, modregnes i beløbet 800.000.000 kr. Kan dette ikke opgøres fuldstændigt straks efter finanslovens vedtagelse, må landsrådet have a conto-check på så stort et beløb, som med sikkerhed må tilkomme landsrådet.

Ændringsforslaget tilsigter en mere menneskeværdig tilværelse for den grønlandske befolkning. Det er en kendsgerning, at den hidtil førte Grønlandspolitik er slået fuldstændig fejl.

Spiritusmisbruget, rodløsheden samt det ulykkeligt store antal selvmord er rystende eksempler på, hvad dansk overformynderi, barnepigementalitet, bedrevidenlig umyndiggørelse og koloniseringspolitik er resulteret i.

Fremskridtspartiet mener, at et reelt grønlandsk hjemmestyre kun kan blive af såvel menneskelig som økonomisk værdi, såfremt grønlænderne selv får lov til at anvende de fra Danmark nødvendige tildelte bevillinger. En sådan fremtidig menneskevenlig fremgangsmåde vil medføre langt større selvrespekt og ansvarsfølelse, ligesom det forventes, at en lang række af de nuværende tåbelige, bureaukratiske og udgiftskrævende ordninger vil forsvinde, når grønlænderne selv får lov til at luge ud.

Den anførte bevilling skal også dække de udgifter, der er påløbet, og som det grønlandske landsråd finder ønskelig vedrørende de grønlandske luftfartsudgifter, som omhandles i § 16.02 og § 16.20.«

Mindretallet indstiller herefter lovforslagene til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *andet mindretal* (venstresocialisternes medlem at udvalget) ønsker at udtale følgende:

En grønlænder med tilknytning til Inuit Ataqaigiit har udtalt: »Hvis vi underskriver en hjemmestyretraktat nu, har vi før første gang – på en juridisk gyldig måde – anerkendt, at Danmark ejer Grønland«.

Denne udtalelse rummer problemet ved den foreslåede ordning i en nøddeskal. Grønland har i 250 år været en dansk koloni. Formelt blev dette ændret ved grund-

lovsændringen i 1953, men reelt har forholdet mellem Danmark og Grønland stadig været forholdet mellem en kolonimagt og en koloni. I 1953 blev den grønlandske befolkning ikke spurgt om, hvad den mente om indlemelsen af Grønland som en såkaldt ligeberettiget del af det danske rige. Hjemmestyret er et forsøg på at imødekomme den voksende kritik af den danske stat i Grønland og dæmme op for den spirende selvstændighedsbevægelse, repræsenteret bl. a. ved Inuit Ataqaigiit, der siger nej til hjemmestyret.

Det er påfaldende, at planerne om hjemmestyre er kommet frem nogenlunde samtidig med, at den danske stat har besluttet at iværksætte en mere intensiv efterforskning og udnyttelse af Grønlands mineralske råstoffer (bly, zink, olie, jern, uran m. m.). Det er påfaldende, fordi man ikke har lagt skjul på den danske stats interesser i en råstofudvinding, og fordi danske politikere i regeringen og hjemmestyrekommisionen så åbenlyst har arbejdet for at sikre disse interesser i forbindelse med udformningen af hjemmestyreordningen.

Det er tankevækkende, at man fra dansk side har været mere end villig til at overdrage det traditionelle erhvervsliv (fiskeri m. v.) til hjemmestyret, mens man ikke har ment, at hjemmestyret skulle råde over den erhvervssektor, som allerede giver et stort overskud (Greenex).

Mindretallet tager klart afstand fra den foreslåede råstofordning med den »doblede vetoret«. Den danske stat har ikke nogen som helst ret til at betinge sig indflydelse på beslutninger om udnyttelse af råstoffer i Grønlands undergrund og andel i et eventuelt overskud ved sådan udnyttelse.

Det er ikke under arbejdet i hjemmestyrekommisionen eller under lovforslagenes behandling i folketinget lykkedes at skabe fuld klarhed om Grønlands mulighed for at frigøre sig fra EF efter indførelsen af hjemmestyre. Regeringen har udtrykt sin holdning til spørgsmålet, men de ansvarlige myndigheder i EF er ikke blevet spurgt om, hvordan de ser på spørgsmålet. Denne uklarhed er en alvorlig – men næppe utilsigtet – mangel ved den foreslåede hjemmestyrelov.

Ved den foreslåede hjemmestyreordning er den danske stats interesser sikret i alle ender og kanter. Der sættes ikke det mindste